

Motion till riksdagen 2005/06:N202

av **Rolf Gunnarsson (m)**

Vikten av satsning på turismen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av en ökad satsning på turismen.

Motivering

Turismen har varit aktuell en gång tidigare under detta år då propositionen om ”en långsiktigt konkurrenskraftig svensk turistnäring” behandlades.

I en motion frågade jag mig då: Frågan är om det kan finnas någon ljusning i nuvarande turistpolitik – och med nuvarande partier som styrande – då minst ett av de s.k. samarbetspartierna går emot allt som heter utveckling, utan ordet avveckling tycks ligga närmare till. Turismen är viktig eller t.o.m. mycket viktig för Sverige – och för mitt hemlän Dalarna. Pålagor, som just drabbat svenska folket, och som definitivt inte gynnar turismen är:

- höjd bensinskatt
- höjd skatt på diesel
- höjd fordonsskatt
- höjda energiskatter

Eftersom jag alltså kommer från ett län som har turismen som en oerhört viktig inkomstkälla så är turistpolitiken mycket viktig för Dalarnas utveckling. Vikten av bra förutsättningar är kanske mer omfattande än på andra ställen, men det viktigaste är ändå bra förutsättningar för att driva företag.

Turismen skall drivas av privata entreprenörer, men förutsättningarna för företagande måste ges av regering och riksdag. Om det inte finns incitament för privat företagande kommer turismen i Sverige att få det svårt, eller rättare sagt, vi kommer att få svårt att utveckla turismen.

Jag får varje år årsredovisningen från Idre Fjäll. Det är glädjande läsning och kundtillströmningen visar rekord med 619 000 gästnätter. Det pekas i årsredovisningen för 2004 på att Älvdalens kommun står och faller med turismen. Det har gett Idre ett välstånd och ett bra utbud av skola, vård och an-

Fel! Okänt namn på

nan service och som kan sägas vara ovanligt för orter av den storlek som Idre är.

Skatteintäkterna från Idre Fjäll, till Älvdalens kommun, är 23 miljoner kronor och räknar man in anställda i företag, som är indirekt kopplade till företaget, handlar det om ca 50 miljoner kronor.

Jag tar också med en del av vad Region Dalarna skriver om turismen:

Det känns som en självklarhet att turismen ska få en mer framträdande plats i arbetet med att främja Sverige. All strategisk och taktisk marknadsföring går ju ut på att framhålla Sverige som en besöksdestination.

Jag vill också ta med några rader av vad Glesbygdsrådet skrev i sitt remissvar om turismen:

Glesbygdsverket anser att turismen i sig är en viktig marknadsföringskanal för nationen och även indirekt för andra branscher. Turistindustrin är ur försörjningssynpunkt kanske extra viktig för gles- och landsbygder. En stor del av turistindustrin inom framförallt vinterturismen finns i inlandets fjällvärld. Det är många små entreprenörer som är beroende av turistfrämjandet, men vilka själva har små möjligheter att marknadsföra sig och som därför måste samspela med flera aktörer. Branschen behöver stöd, och aktörer som arbetar utifrån tydliga uppdrag med en gemensam strategi som tar hänsyn till helheten.

Jag har här, i denna motion och även i tidigare motioner då det gäller vikten av turismen, hämtat mycket av uppfattningar och syn från vad som sägs och skrivs i Älvdalens kommun. Men jag hade lika gärna kunnat använda grannkommunen Malung, med sin omfattande turistverksamhet i Sälenområdet.

Så här heter det bl.a. från en kommun som är mycket beroende av turismen då det gäller att åstadkomma en hållbar utveckling i kommunen:

- Fler arbetstillfällen i näringslivet.
- Inflyttning av återvändare från Sverige, Europa och världen.
- Många krafters stödjande av turismen som en basnäring i kommunen.
- Samverkan mellan näringsliv och kommun för att ge förutsättningar för företagande.
- Utveckla de aktuella näringarna.
- Kommunal service i ett kommunperspektiv och inte i kommunaldelsperspektiv
- Goda kommunikationer.
- Utökad samverkan med andra regioner i Dalarna.
- Möjligheter till attraktivt boende i olika former.
- Positiva attityder till förändringar och omvärld.
- Påverka attityder genom att ge attraktiva beskrivningar och bilder av kommunen.

Vi riksdagsledamöter fick en gång en folder från Svensk Turism. Beskedet i denna folder löd: "Låt inte Sverige förbli världens bäst bevarade hemlighet." Jag har nästan varje år sedan jag kom in i riksdagen år 1994 lämnat in en motion, under den allmänna motionsperioden, om turismens betydelse. För mitt hemlän Dalarna är, som inledningsvis sas, turismen mycket viktig och här finns också stora utvecklingsmöjligheter. Säg bara Sälen och Idre och folk

Fel! Okänt namn på

förknippar dessa orter direkt med omfattande turistverksamhet. Vi vet att Dalarnas län är det län, storkommunerna undantagna, som har de flesta gästnätterna och omsätter mest pengar. Alltså är turismen oerhört viktig för mitt hemlän.

Beskedet från Svensk Turism är klara – det finns säkert massor av siffror kring detta, men de här läser jag ut:

- Turismen i Sverige svarar för 2,6 % av Sveriges totala BNP.
- Sysselsätter ca 130 000 personer.
- Omsätter 164 miljarder kronor varav de utländska besökarna svarar för 44 miljarder.
- Genererar 21 miljarder kronor i skatteintäkter varav 7 miljarder kronor är momsintäkter från den konsumtion som utländska besökare svarar för.

Men sedan kommer siffror som bör få oss att fundera:

- Sverige har en låg andel utländska gästnätter (22 %) jämfört med exempelvis Danmark (56 %).
- Den svenska statens satsning på marknadsföring av Sverige som turistland uppgår till 10 kronor per innevånare. Siffrorna för övriga nordiska länder uppgår till 30–50 kronor. Nämnas skall att Irland satsar 200 kronor per innevånare.

Det finns alltså, säger dessa siffror, en stor potential för att satsa ännu mera på turismen och därmed skapa ännu fler arbetstillfällen i denna bransch. ”Svensk turism går bra” utropar statsrådet Ulrica Messing i en debattartikel i en tidning i Dalarna och låter som om vi nått ”all time high” då det gäller att få turisterna till oss. För att turismen skall öka – i bl.a. Dalarna – krävs en bra infrastruktur. Vägarnas betydelse är stor. Jag hänvisar i vägdelens till min motion om Dalarnas vägnät, men där finns mycket att göra. Det blir gärna så också här i riksdagen – att en majoritet kommer från storstäderna och då hamnar också ”den stora kakan” vägpenningar där. Dalarna är alltså Sveriges fjärde största turistlän, efter de tre storstadslänen. 16 miljoner gästnätter noteras för Dalarna.

Men tyvärr har den socialdemokratiska regeringen – med sina två stödpartier – mest talat om satsningar på vägar, men verkligheten har varit och blivit annorlunda. Men varför vara överraskad av detta då ett av ”regeringspartierna” mer eller mindre är motståndare till bilismen.

Data om vägnätet – viktigt ur turistsynpunkt är:

- Det statliga vägnätet i Dalarna omfattar ca 5 000 km.
- Av dessa är 20 % grusvägar.
- 15–20 % av vägnätet är avstängt för tung trafik vissa perioder på grund av tjällossning.
- 516 bilar per 1 000 innevånare noterades den 1 januari 2002 i Dalarna och det betyder att Dalarna, näst Gotland, är det biltätaste länet.

Då det gäller de s.k. vägsatsningarna skrev den socialdemokratiskt styrda Malungs kommun: ”Planeringsramen anses skrämmande i ett ytstort län som Dalarna.”

Fel! Okänt namn på

Eftersom jag varje år får årsredovisningen från Idre Fjäll så skall jag också i år ta den som en "måttstock", eller ett exempel, på vad turismen betyder för Dalarna. Och då skall man komma ihåg att Idre Fjäll bara är en del av turistverksamheten i Dalarna. Det var med inspiration från Siljansbygdens turistinvationer som Idre Fjäll såg sin chans. Men då satsningen kom på tal fanns det många som kallade det ett "kommunalt vansinne". Det behövdes ju en rad satsningar av kommunen: vägar, vatten och avlopp. Om man ser på Älvdalens kommun så är det ju så att skogsbruket har mekaniserats, vattenkraftsanläggningarna har automatiserats och gruvan har lagts ned.

Idre Fjäll såg alltså snabbt sina möjligheter att ha turister både sommartid och vintertid. 80 % av gästnätterna i Idre kommer dock till vintertid. Av Idre Fjälls försäljning sker 86 % (i pengar räknat 167,3 miljoner kronor) vintertid och 14 %, eller 26 miljoner kronor, sker sommartid.

Man kan läsa i Idre Fjälls årsredovisning att av de 2 900 personer i Älvdalens kommun som var i arbete var det 750 personer som arbetade inom turistsektorn. Det konstateras också helt riktigt att utan turismen skulle den här delen av landet inte ha den samhällsservice som man nu har.

Turismen i hela Särna-Idre-Grövelsjöområdet skapade underlag för 754 årsverken och genererade en omsättning på 621 miljoner kronor. Bara Idre Fjäll skapade 226 årsverken år 2004. Av de anställda är 71,5 % mantalskrivna i Älvdalens kommun. Det noteras också den viktiga siffran att sedan starten för Idre Fjäll (spaden sattes i marken 1967) så har till kommunen betalats in 170 miljoner kronor i skatt. Då det talas om höga sjukskrivningstal i vårt samhälle och många långtidssjukskrivningar i det svenska samhället noteras i Idre Fjäll endast 3,7 % frånvaro.

Viktiga bitar i turistnäringen är hanteringen av miljöfrågor. Oftast kan det vara en kollisionkurs mellan expansioner och miljötänkande. Men de allra flesta företagen är i dag mycket miljömedvetna och det investeras i bl.a. bergvärme och värmepumpar. Det investeras i avfallshanteringsanläggningar och mycket annat.

Jag hoppas att jag, med vad som står i motionen, övertygat det utskott som skall behandla denna motion om vikten av turistnäringen och vikten av att ge bra förutsättningar för företagande inom turistnäringen. Bra förutsättningar för företagande kan ge många nya arbetstillfällen – särskilt i ett län som har en stor glesbygdsdel. Men som sagt: Det är tyvärr en sammansättning av nuvarande majoritet i riksdagen som gör att optimismen inte spirar till fullo.

Det mål som spikats för norra delen av Dalarna kan nog sägas om de flesta delarna :

Målet är att medverka till att Dalarna blir ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle med turismen som basverksamhet. Målet måste vara att få s k glesbygdsområden att kunna leva av egen kraft. Det skall vara ett samhälle där utbildning, forskning, friskvård, rehabilitering, ungdomsvård, specialiserad lokal produktion och distansarbete fungerar i symbios med besöksnäringen och där denna fungerar som hävstång för övriga verksamheter.

Vi saknar i dag en bred turismforskning. Vi behöver en rimlig finansiering av denna. Vi behöver ett nära samarbete med näringen i alla kunskapsfrågor.

Fel! Okänt namn på

Och vi behöver ett gott forum för att utveckla och strukturera utbildningarna inom hela turismområdet.

Till detta behövs den turistdelegation vi nu har, om än med några justeringar. Det här sista var och är ord från den s.k. branschen och ord som bör vägas in i det fortsatta arbetet.

Allt det sagda med tankar om att utveckla turismen, skaffa flera jobb i turistindustrin – en mycket viktig bransch för bl.a. ”mitt län”, Dalarna!

Sammanfattningsvis: Det krävs en ökad satsning på turismen. Det är inte riksdagen och regeringen som kan eller skall skapa jobb. Men vi kan ge bra förutsättningar för att turismen skall öka!

Stockholm den 14 september 2005

Rolf Gunnarsson (m)